

ЗАМАН

ГАЗЕТ 1924 ЖЫЛДАН
БЕРИ ЧЫГАДЫ

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ
Интернет-версия: zaman.smikbr.ru

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

БАГЪАСЫ
3 СОМДУ

В.В.Куловну Къабарты-Малкъар Республиканы Сыйлы грамотасы бла сауғалауу юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы
Президентини

УКАЗЫ

Кѣп жылланы ахшы ишлегени ючюн **КУЛОВ Валерий Владимировичи** - Къабарты-Малкъар Республиканы Президентини Администрациясыны «1-чи номерли автобаз» къырал учрежденисыны водителин - Къабарты-Малкъар Республиканы Сыйлы грамотасы бла сауғалаарга.

Къабарты-Малкъар Республиканы
Президентини **А. КАНЮКОВ.**
Налычк №...2008 жылда 17-чи сентябрьде, №91-УП.

Адам эм анышыл

Тириге тиреу жокъ

Тырнауузу **вольфрам-молибден (тау-байык-ландырчу) комбинаты хайырланарга берилген биринчи кюнден бери 88 жыл толганды. Бу дата, арт жылдооча, былай да эсленмей къалганды эм белгилемгенди.**

Предприятие уа, орденле бла сауғаланганна, кесини заманында республиканы индустриясыны ал сатырын да болганында да къарамай, иги кесек заманды тохтап турады. Болсада кѣп жылланы ичинде анга жюреклери бла берилли, халал къыйынардын къызганмай ишлеп турган адамлары сакъанмай да жарамас. Комбинат тохтагандан сора алаңны аспамасы ары-бери кеткендиле, бир-бирле, кѣ бюсюнде бу жерилле. Тырнауузда къалгандыла, ол неуда бу сферада ишлейдиле, пенсия солуну сайлагъанла, кеслерини энци бизнесперини къураганла да бардыла. Арта айтылганладан бири Текуляны Азретни жашы Рашиди. Ол тауулары араларында вольфрам-молибден комбинатда инженер-байыкландырчуу усталыкъда биринчи болуп ишлеп башлаганды.

- Бу усталыкъга юйендирге манга бир кезиу болушханды, - дейди Рашид. - Кенделени орта школунда оқыгъан замандыда оқыгъан мени жериги минералогия эм топография жанына тарханды. Юююнде - Тынызда, Бедик тийрелеринде кесим жыйган ары ташпадан уллу коллекциини бар эди. Геолог болурга юйенгем эм аны себелини школу бошогандан сора, Тырнауузда барып, геолог-разведка

партияда геофизик болуп тохтайма. Алай шакта болулауда ише бюсюрмейме да, комбинатын автомобилжюне кѣчмек. Алыга слеспар боллама, шоферланы курсларын бошагандан сора уа ишлерге дежурный машинага кѣчмек.

- Андан сора ючкылыккъ армия, - дейди андан ары ол.

- Къайтхандан сора биргъы руль артына оттурама. Сора Орджоникидзе шахарда тауметалургия институтга кирдирге документтерим хазырлап башайма. Бир жыл комбинатга Москвадан курор эм сплавла институтуну жер байлыкъланы байыкландырчуу кафедрасыны заведующий эм преподавательлери студентлерин бизге практикага алып келдиде. Аланы комбинатын производство объектиери бла шахарырайлендирге манга бюрадыла. Сѣлеше кетгеди да, вузун келечилери бизге оқыгъа келмей къалма, комбинатдан да направление болушду, деп тохтадыла. Кериси бла да, направление бердиде эм, кѣп да мычымай, Москвада хазырлауу курслагъа барам. Аланы бошагандан сора курор эм сплавла институтуну жер байлыкъланы байыкландырчуу бѣлумие бир торлоу чырмаусуз киреме.

Алары 2-чи бетди.

ИНВЕСТИЦИЯ ФОРУМ

Къабарты-Малкъар Сочиде он мағаналы проект кѣргюзтгенди

Къабарты-Малкъарны белгилениши республиканы Президентини **Арсен Канюковну башчылыгында Сочиде ачылган VII халкъла аралы инвестиция форумуу ишине къатышханды.**

Бизни республикабыз анда 10 проект кѣргюзтгенди, аладан бешиш (60 миллиард сом чаклы бир кекер болган) туризм бла, ол санда Эльбрусун тиреинде «Чегет», «Илер-Азу», «Эл-брус», «Юсенинг» курорт зоналары, Минги тауну север-восток жанында «Жылы-Суу» турист-рекреация комплекси айна-тыла байламыдыла.

КъМР-ни экономиканы

айнытыу эм сатуу-алуу министри Муслиман Алий билдиргенге кѣре, ол зонада канат жолла, тау-лыка трасса, солуганланы жумшалары тамамлауу дуня стандартларына келинген къонакъ юйле бла турбазалар ишлерге белгиленди. Сѣз ючюн, «Жылы-Суу» турист-рекреация комплекси проектинде 700 гектар чаклы бир жерде хайырланлыккъ 7 зона тохтадырылганды. Ала ал кезиуде комплексде бир жолга 10 минг лъажачыны къонакъга алыргъа онг берликпенди.

Аладан сора да, республиканы промышладна инвесторлагъа кѣргюзторге болушкъ тѣрт проект барды. Аладан бек мағаналышы Нальчикни

жаныгъ халкъла аралы аэропорту. Мында 6,4 миллиард сомга самолѣтла къоунуучу эм учуучу жол, аэропорт комплекси мекимларын бла сооруженияларын ишлерге белгиленди.

Нальчикде «Восточный-микрорайон» проектнини багъасы 9,75 миллиард сомду. Юч жою гектар жерде аз эм кѣп къаты жашуу журтла ишлерге мурат этилдиди.

- Инвесторла Тырнауузу тау-байыкландырчуу комбинатын ишети (1,85 миллиард сом), Бахсан сууну жагъасында мағъадан болмаган жер байлыкъланы чыгъаруу, ол санда Солдатская - Тырнаууз тэмр жолуу ишлеу (10,75 миллиард сом) жаны бла проектлерибизге да эс бурурла деп бек ышанабыз, - дегенди министр.

Гидроэнергетика да Къабарты-Малкъарны черкелерини гидроэнергетика онгларын хайырланууу программасын хазырлагъанды. Анга кѣре 17 ГЭС ишлерге белгиленди.

Инвестиция форумга битеу къыраладан келечиле жыйылгандыла. Аны чекле индустрия форумга индустрия инвестия онгларын алапгъан конференция, «Тѣгерек столла», брифингле, пресс-конференцияла бардырылгандыла. Кѣрким бошлагъандан сора бир неча миллиард долларга инвестия келишимлеге къол салынгъа болушду.

Марина ХАПОВА.
КъМР-ни Президентини бла Правительствоосуну пресс-службасы.

Миллет проектле Кадрланы хазырлауу аралары къураладыла

Башланган профессионал билим берген укреждениялары «Билим берии» миллет проектле федеральный бюджеттен 44,5 миллион сом алыгъандыла. Республиканы бюджеттенден да алауа болушуккъа 14,3 миллион сом берилгенди. Бу шартланы бизге КъМР-ни Билим беруу эм илму министрствосунда билдиргенди.

Башланган профессионал билим берген укреждениялары «Билим берии» миллет проектле федеральный бюджеттен 44,5 миллион сом алыгъандыла. Республиканы бюджеттенден да алауа болушуккъа 14,3 миллион сом берилгенди. Бу шартланы бизге КъМР-ни Билим беруу эм илму министрствосунда билдиргенди.

«Билим берууну айнытыуу» 2002-2006 жылга жашадырылган федеральный целевой программасына кѣре, автомобиль лицей Къабарты-Малкъар Республикада водителин хазырлагъан баш арага саналганды эм анга грантка 5 миллион сом берилгенди.

- «Билим берууну айнытыуу» 2002-2006 жылга жашадырылган федеральный целевой программасына кѣре, автомобиль лицей Къабарты-Малкъар Республикада водителин хазырлагъан баш арага саналганды эм анга грантка 5 миллион сом берилгенди.

Министерствода белгилегенича, алай финанс болушуккъа «Билим беруу» миллет проектле кѣре алынган ырысы да, окуу укреждениялары шибдого заманга келинген оборудуванне, башка керекле бла толусунай жалтыкъларга, кадрланы хазырлауу къаеувосун илгендирдирге онг берлик.

ЖАРАШДЫРЧУ ПРЕДПРИЯТИЯЛАДА

Консерваларын башха регионлагъа жибердиле

Терек шахарны ашазыкъ комбинатын директору **Залим Шидку** билдиргенге кѣре, ол башчылыккъ этен шуѣк коллектив жыл сайын прогнозу кѣрмомдюрени намислы толтуруды.

Ол тийреде орналгъан элени администрацияларындан арендага сюрю жерле алып, предприятиени тытокусуз ишлеуоюн жалчытыр ючюн, жыл сайын алада торлоу-торлоу такта кѣтпелени ахшы тирликлери дсюрдиде.

Быыл да ол тѣресине кертичилией къалганды ишени сойкен коллектив. Ол 100 гектарда жашил къудорю свѣтген эди да, анга тынгъа къарал сар гектардан 40 центнер тирлик жыйганды. Аны жарашдырып барган кезиуде комбинатда кюн сайын он минг условный банка консерва жарашдырып турганды.

Алгъадан этилген келишимлеге тийшилликке комбинат ол консервага Москвага, Санкт-Петербурга, Нижний Тагилге, Мурманскага, Мари Эл, Дагъыстан, Север Осетия-Алания республикалагъа жибергенди. Аладан продукцияны къаеувос осалды деп жангыз бир тарыгъу да кѣлмегенди.

Алгъаракъда предприятия къашпадан консервалла этиноу бошагандыла. Бююнюнюде уа помидорланы жарашдырып барды. Жыл ахшы тирлиги болганы себели ол битимден жарашдырылган продукцияланы сатууда планна да артыгы бла толукъларына сѣз жокъду.

Бизни корр.

Студент жашуу

Таукелликни хайыры

КъМКУ-ну педагогика факультетинде оқыгъан студентле, «Биз саулыкку жашууну сайлабайыз» деген ат бла республикалы конкурс бардырылганын билгелеринде, анга къатышчырга таукеллик болгандыла эм кеслерини окомларын усталарына айтхандыла.

Факультетини деканы **Артур Насипов**, жашланы бла къызыланы мурталарына къувангандан сора да, преподавательле Башийланы Жансурут бла Аналаны Муратла ол ишни къолгала алыргъа бюругъанды.

Жансурут Дугуевна билдиргенге кѣре, факультет конкурсх «Саулыкку жашуу» бек иги жаш тѣноу акциясы деген номинацияда къатышханды. Студентле, преподавательле да, заманды къаттыгында да къарамай, ишни къолгала алгандыла. План жарашдырып, Нальчикни биринчи номерли гимназия-интернатында акция бардыргъандыла. Тамата классда оқыгъаннага постле, илму къулыккучула, психологга бла да тѣубешиле къурагъандыла. Спорт оюна, эришилде да бардыргъандыла.

Бу акциялары ючюн интернаты дирекциясында, окуучуладан да ырызлыккъ алгандыла.

Алай бла факультет республикалы конкурсда кеси сайлагъан номинацияда биринчи жерге чыкканды, сертификат бла да сугъалынганды. Башийланы Жансурут айтханды кѣре, студентле конкурсноу итолглары ырыздыла эм мындан ары да алай мағаналы конкурслагъа къатышчырга таукелдиде.

Бизни корр.

БРИФИНГ

Шахмат оюнга хош халда озгъандыла

Топлене КъМР-ни Ич ишлерини министрствосунда болган брифингге сѣз Тишриулары шахматладан битеудуния чемпионатда эришуули мамыр халда, къуралууу эм ырахат озарларына республиканы миллициясы уллу къыйын салганыны юсюенден бергенди. Аны МВР-ны жмаеуат къоркуузуулу къаеууууу жаны бла бѣлумиеоуу начальниги орунбасары миллицияны подполковниги **А.Букрин бардыргъанды. Ол былай айтханды:**

онлангы чемпионаты бардырылганды. Турнир Нальчикде «Синдик» турист комплекседе этгенди. Чемпионатта къатышханды эм юйле жашагандыла эм турнир да анда бардырылганды. Ол ююнде миллиция, кече-юн демей, алыгы юсюнде болганды, тынчыкъты сакълаганды.

Шахмат ойнауулауа Къабарты-Малкъарны эске къалыкъ жеригини кѣргюзтуула бла байланы эмкюрсиянга барганды да, право низамны сакълауу органна алауа кѣ-къулак болганды тургандыла.

Дунияны торлоу-торлоу къырларындан келген тишриулауа Бахсан, Чегем, Черек ауузлада болгандыла, Нальчик шахар бла шагырайленгендиле.

ючюн, КъМР-ни Ич ишлерини министрствосунда энци составы право низамны кѣрлеуде уллу къо салганды, - дегенди подполковник.

Андан ары сѣюнде А.Букрин чемпионатта къатышханды тынчыкъларын сакълаууа эци ишени 830 къулукъусу, ич аскерини 90 адамы къатышханды болганды. Аладан тыша да, 353 адам резервде тургандыла, дегенди.

Алай бла республиканы Ич ишлерини министрствосунда чемпионатны кезиуде тынчыкъны сакълауда кесини алында борчанлы бет жарыкълы толтурганды. Аны ючюн республиканы Президентини эм Шахматланы Нальчик шахар аралы федерацияны оюучулары министрствону энци составына ынасп этгенди, жюрек ырызлыкъларын билдиргенди, дегенди ол.

ЛУКЪМАНУД М.

ЖАЗЫЛЫ - 2008

Хурметли оқыуучула!

2009 жылны биринчи жарымына жазылыуу кампания башланганды

«Заман» газетге сиз связны къайсы почта бѣлумиеоуу да жазылыргъа болушкъу. Жазылыуу алты айга багъасы торпемгенди, алгъынлай къалганды - 356 сом 10 капекди. **Бизни индексибиз - 51532**

Къудуретибизни
ышангыллы къалканы

2-чи бет

Мархабатылы
аскер башчы

2-чи бет

Огъурлу ыз
къыйганды

4-чю бет

Къыйын
проблеманы тынгылы
тинтгенди

4-чю бет

Биттирланы Абидадны юбилейине алапган материалланы 3-чю бетде оқыгъуу.

Эсгерив

Огъурлу ыз кьойгъанды

Ма ол жыллада бир таныгъан адамы да болмагъан жерге - Огъары Малкъарга...

да Украинада Донецк областыны Первомайск элинде туундулар...

кьылыгына терк окъуна юйренгенди. Ефимия Павловна Къазакъстанда...

Ефимия Павловна 13-июньда 1931 жылда...

Малкъар халкъ кьичюнчюлюкден кеси жерине келгенден сора тау элени жангырткъа керек эди...

ТАРЫХ

Телюден телюге

Къытай атам айтангъа кьере, биринчи тауду тишмьру болуп Нескагъа Мырзаланы Мекъанга барганды...

Сабийни психикасы атасыны жыл саны бла да байламалды

Эр киши ага кьытайлы бир кеч болса, аны сабийни психикасынын даражасы аллай бир буларак...

Солугъандан сора ишлеген кьыйынды

Солугъандан сора ишге кьыйгъан адамын эмоцияла жаны бла халы буларак боллай адамын ишине нызамы эм...

Мобильникке жукуну кычарыдыла

Журжун телефонаны илерини келери аламы биринчирини не сау улканын жоржоткъанды...

Терлик жаудады

Кьелени толгери кьез ордуна жау артык болганын ючюн кьобейде, Америкалы алимлени айтыларына кьере, кьез орну...

УЛБАЙЛАНЫ СОВМ.

ИЛМУ

Къыйын проблеманы тынгылы тинтгенди

Алгаракъда Къазбарта Малкъар имму-излем институту КъМКЪУ-ну доценти Тету-уланы Борисни...

Монография бек кесектен куралганды. Анда автор бизге къарачай-малкъар поэзияны курулушунда башлап...

Къытайны эчки кесети сьзюню устасы Шуаланы Дауту хажиге атаганды. Ол кьен, тарых эм лирика поэмалары автордуу...

Монографияны лирикалы поэзияны кьуралы эм айнуу жолларына аталган кесети да тап жарашдырганды...

Ефимия Павловнаны биргесине ишлеги устан тингери сабыр ачкъын тиширмьрунунунтай эсгергенди туралды...

Къазбартай-малкъар поэзияны юсюнден имму-излем ишлерге берилген шартлаула таяна, алим озган еморледе башха-башха авторла жазганын кьыйышдырганды...

Къытайны эчки кесети бети «Оюоп фьайгъамбар бла аны къырандылар» деген поэманы художстволу кьуралуну анализине жораланганды...

Монографияны къарачай-малкъар литературадо деуяны тарыхында магъаналы имму-тинтүү ишге санагъа болукдуу Аны автору кьыйын проблеманы кьылыгъа гъанды эм аны тынгылы даражада тинтгенди.

КЪАРЧАЛЛАНЫ Халимат

Огъары Малкъарны 1-чи номерли орта школуну директору. алып, мешхутуну чачып тебирейме. Бираз къызгъандан сора кьере...

КЪМР-НИ ПРОКУРАТУРАСЫНДА

Школлада бузукълукла ачыкъланганды. Черек районну прокуратурада билим берген учрежденилада сабийлери окъугъан ата-анала тьлеген ахчаны бир кесегин алагъа кьыйтарыну жорукъларына бузукълук тилгенин ачыкъланганды...

МАЛКЪОНДУЛАНЫ Хамит

филология иммуланы доктору. бийлини саны болурга кьере, биринчи асылган кьелден сора да, ишлери тийишчи лицензиялары болмай бардырганды...

Жвачка чегилеге хайырланды

Или кесек заманы ичинде кереккеме, хатагъа саналы тургъан жвачка чайыр реабилитация тилингенди. Специалесте айтангъа кьере, жвачка кьырыларында ичинде оларны операция этилген сауулгъа ахшы болушды: чегилени жанында ишулеуерин теркелендирди.

ЭНИНЕ: 1. Юйретилмеген ат

4. Ол фьайгъамбарына да алдаганды. дейдице. 9. Соймеклик жыр. 10. Ол болмагъан жьргь кьалкыны сукумалдыла. 12. Сабий тугъандан сора озгизикни кеше. 15. Тынч, берекетли жашуу. 16. Тели андан ажалашды. 17. Адамланы иш этерге болушурга чакъырдыла. 19. Ашаргъа жаралуу мысты ханс. 22. Эшек ол жолну бек этил биледи. 23. Кьорюмди да урпал, атына да алап атап тура эди. 26. Ылыкъ тартуу.

ЭРИСИНЕ: 1. Кон батарны алгъанды заман. 2. Аны бла кьез къызгъанча, деучюндө. 4. Ол башханы от биледи. 5. Абри таргъаргъа орнатылган

ГАЗЕТИ 179-ЧУ номеринде башлангъан себери жуулары.

УЧРЕДИТЕЛЪЕ-КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЪЕСТВОСУ

Баш редактор АТТАЛАНЫ Жамал

РЕДКОЛЛЕГИЯ: АЛИКАЛАНЫ Владимир, АПАЙЛАНЫ Музафар (баш редактору орунбасары), БЕПДАЙЛАНЫ Мутали (баш редактору орунбасары), БИТТИЛАНЫ Аминат, ТЕКУЛАНЫ Хада, ТОКУМАЛАНЫ Хусейн, ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жуулу секретары).

ТЕЛЕФОНЫЛА: Редактору ирешмеси - 42-64-01. Баш редактору орунбасарлары - 42-38-21, 47-26-32. Жуулу секретары - 42-66-85. Серкьарият - 49-93-62. Корреспондентер - 42-63-52.

РЕДАКЦИЈАНЫ БЕЛОМЛЕРИ: Жамуау-политика жашауу беломло - 42-67-68, 42-24-02. Экономиканы беломло - 42-66-73. Къурулуш беломло - 42-68-72. Социалны политиканы беломло - 42-66-76, 47-27-59. Жагъымыкъланы бла спорту беломло - 47-26-39, 42-66-74. Писмоаланы, рекламаланы эм билдирюлерин беломло - 42-37-94. Тимпанжаны беломло 47-21-28. Букалтария - 42-30-87. Операторлар - 47-26-28, 42-39-65.

РЕДАКЦИЈАНЫ АДРЕСИ: 360000, Налчык шахар, Ленин аты проспекти, 5

РЕДАКЦИЈАНЫ АДРЕСИ:

Тазети басмагъа КъМР-ни Къурулуш эм информация комитети федерал министрствосу компьютер службасы хызмет этгенди.

Газет 1905 жылда Революция аты республика полиграфкомбината басмаланганды. Налчык шахар, Ленин аты проспекти, 33

Газетини ислерине тапталару ючюн КъМР-ни «Росскат» Управленин жуулулды. Телефонна: 42-06-51, 42-19-97

Газетини ронинагъа сизгю ючюн КъМР-ни «Росскат» акционер общество жуулулды. Телефон: 42-69-34

Номьрге графике кьере

19 сагъатда кьол салынганды. 21.00 сагъатда кьол салынганды

ГАЗЕТИНОМЕРИ ЧЪЫРГАБЛА: Махмиланы Амин - дьурну редактор; Кетениланы Зулфия - жуулу секретары; Ахматланы Шахиджа (2-чи, 4-чю бетле), Зеззаланы Лидя (1-чи, 3-чю бетле) - корреспондентер.

Тиражи 3850 экз. Заказ № 3122